

Bielsko-Biała

Niezwykły samochód w niezwykłym mieście

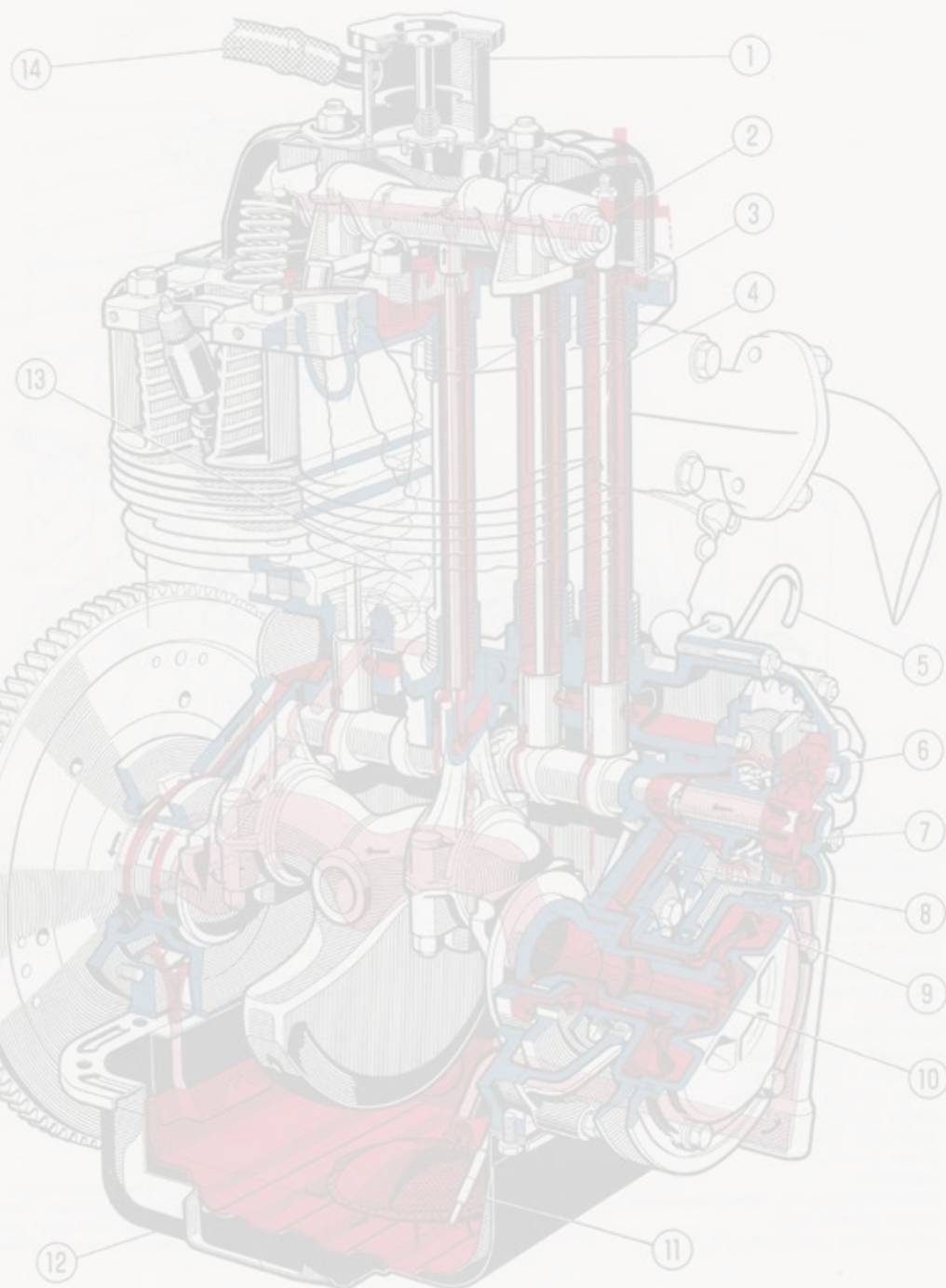

A unique car in a unique city

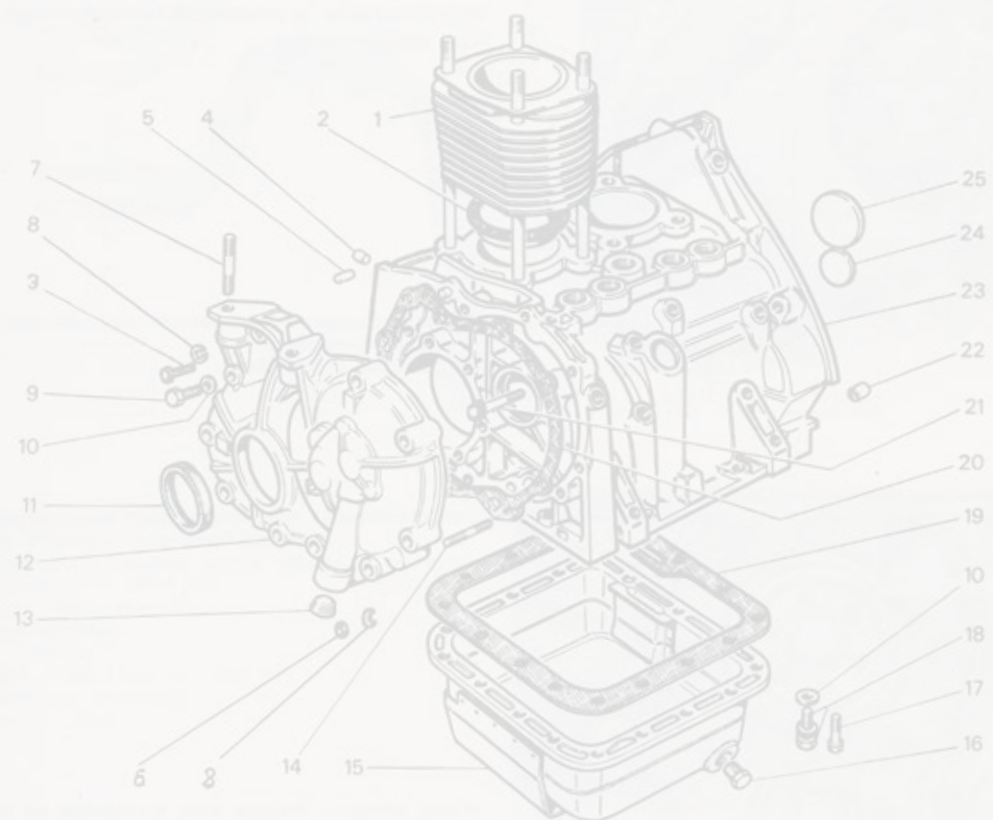
ISBN 978-83-944555-4-5

Bielsko-Biała

Schemat smarowania silnika

Korpus i pokrywy w rozłożeniu

1 - cylinder,	15 - miska olejowa,
2 - uszczelka cylindra,	16 - korek spustowy oleju,
3 - śruba pokrywy rozrządu,	17 - śruba mocowania miski olejowej,
4, 5 - kołki centrujące,	18 - śruby i podkładki zabezpieczające m
6 - nakrętka,	19 - uszczelka miski olejowej,
7 - śruba dwustronna wspornika mocowania silnika,	20 - uszczelka pokrywy rozrządu,
8 - podkładka sprężysta,	21 - śruba mocowania pokrywy rozrządu,
9 - śruba pokrywy rozrządu,	22 - kołek centrujący,
10 - podkładka zwykła płaska,	23 - korpus (skrzynia korbowa),
11 - uszczelniacz pokrywy rozrządu,	24 - zaślepka dolna,
12 - pokrywa rozrządu,	25 - zaślepka górna
13 - korek układu smarowania,	
14 - śruba dwustronna pokrywy rozrządu,	

*Niezwykły samochód
w niezwykłym mieście*

*A unique car
in a unique city*

Warszawa

Berlin

Londyn/London

Kraków

Praga/Prague

Bielsko-Biała

Wiedeń/Vienna

Bielsko-Biała

- miasto niezwykle

Bielsko-Biała leży na południu Polski, nad rzeką Białą i liczy ok. 170 tys. mieszkańców. Kojarzone jest głównie z przemysłem samochodowym i elektrotechnicznym. Pod względem potencjału rozwojowego zaliczane jest obecnie do pierwszej dziesiątki polskich miast.

Bielsko i Biała mają ciekawą i bogatą historię, a jako jeden organizm miejski istnieją dopiero od 1951 roku. Miasto przyciąga turystów przede wszystkim położeniem i bogatą architekturą. Do dziś zachowały się w nim liczne wpływy kultury czeskiej i austriackiej, a zwłaszcza cesarskiego Wiednia. Bielsko-Biała nazywane bywa „małym Wiedniem”. W ciągu minionych dwóch stuleci Bielsko i Biała, dzięki rozwojowi przemysłu, przekształciły się z prowincjonalnych ośrodków rzemieślniczych w doskonale funkcjonujący ośrodek przemysłowo-handlowy i kulturalny. Metamorfozę tę zawdzięczały w głównej mierze przedsiębiorczości oraz wytężonej, twórczej pracy swoich mieszkańców. Z powodu zróżnicowanej produkcji Bielsko-Biała zyskało również miano „miasta stu przemysłów”. Już przed stu laty tętniące życiem, kosmopolityczne, wielonarodowościowe dwumiasto utrzymywało kontakty z niemal całym światem, a renomowane wyroby tutejszego przemysłu trafiały do odbiorców na wszystkich kontynentach. Ta dobra passa trwa do dziś.

Bielsko-Biała

- a unique city

Bielsko-Biała is a city with a population of approx. 170,000 lying in the south of Poland on the River Biała. It is associated mainly with the automotive and electrical engineering industry. In terms of development potential it currently ranks among Poland's top ten cities.

Bielsko and Biała have a rich and interesting history but has only existed as a single urban organism since 1951. The city attracts tourists primarily with its location and rich architecture. Even today, one can see the many influences of Czech and Austrian culture in the city, especially that of imperial Vienna. Bielsko-Biała is sometimes even called "Little Vienna". Over the course of the past two centuries, thanks to industrial development, Bielsko and Biała have been transformed from provincial craft centres into a perfectly functioning hub for commerce and industry and a centre for cultural activities. This metamorphosis owes itself to a large extent to the enterprising spirit, hard work and creative input of its inhabitants. Owing to its diversified manufacturing base, Bielsko-Biała has also become known as "the city of a hundred industries". Even a hundred years ago, these vibrant, cosmopolitan and multinational twin cities had links with almost the entire world, and the prestigious products of the local industry were being shipped to destinations on every continent. And the city is still on this winning streak today.

Położenie Bielska-Białej u stóp Beskidów Śląskiego i Małego czyni z niego jedno z najciekawszych miast na południu Polski. Wiele szlaków prowadzących w góry rozpoczyna się w mieście. Na stoku Dębowca czynny jest nowoczesny wyciąg kanapowy, naśnieżana trasa narciarska, park linowy i siłownia, plac zabaw dla dzieci i ścianka wspinaczkowa. Na Szyndzielnię wyjechać można nowoczesną kolejką gondolową. Z wieży widokowej widać panoramę Beskidów, a przy dobrej pogodzie nawet szczyty Tatr. Na stoku Koziej Góry czynny jest kompleks Górskich Ścieżek Rowerowych Enduro Trails o zróżnicowanym poziomie trudności.

Bielsko-Biała jest także znaczącym ośrodkiem kultury, a odbywające się w nim imprezy – koncerty, wystawy, spektakle i festiwale – gromadzą liczną publiczność nie tylko z regionu, ale i z całego kraju. Z Bielska-Białej pochodzą Bolek i Lolek, pies Reksio i inne postaci filmów animowanych.

Od lat 70. ubiegłego wieku Bielsko-Biała znane jest także z produkcji Fiata 126p, który zmienił miasto, stając się jego symbolem. Powstała wtedy Fabryka Samochodów Małolitrażowych FSM była największym pracodawcą w regionie. W minionych latach zakład przechodził liczne przekształcenia i obecnie jako Fiat Chrysler Automobiles FCA jest największym producentem samochodów w Polsce i czołowym ich eksporterem.

Przywiązanie mieszkańców miasta do motoryzacji widoczne jest na każdym kroku. Wielbiciele motoryzacji i starych samochodów spotykają się na Beskidzkich Złotach Fiata 126p, Złotach Pojazdów Zabytkowych, czy też na Beskidzkim Rajdzie Pojazdów Zabytkowych.

The city's location at the foot of the Silesian and Little Beskids makes it one of the most interesting towns in the south of Poland. Many hiking trails start from the city. On the slopes of Dębowiec Mountain there is a modern chairlift, a ski slope with snowmaking facilities, a ropes course, an outdoor gym, a children's playground and a climbing wall. The top of Szyndzielnia Mountain can be reached by a modern gondola lift. From its lookout tower, one can admire panoramic views of the Beskids and, on a good day, even see the peaks of the Tatra Mountains. Operating on the slopes of Kozia Góra is the Enduro Trails mountain biking complex, offering trails of varied levels of difficulty.

Bielsko-Biała is also a major cultural centre hosting many events – concerts, exhibitions, shows and festivals – that attract large audiences not only from the region but also from the whole of Poland. Bielsko-Biała is also the home-town of Bolek and Lolek, Rex the dog and other cartoon characters.

Since the 1970s, Bielsko-Biała has also been famed for production of the Fiat 126p which revolutionised the city and became its symbol. This was the time when the Fabryka Samochodów Małolitrażowych FSM [Factory for Small Engine Capacity Cars] was founded, which became the largest employer in the region. Over the years, the company has undergone various transformations and in its current form as Fiat Chrysler Automobiles FCA it is the largest producer of cars in Poland and the leading exporter of them.

The attachment of the city's inhabitants to cars can be seen everywhere. Classic car and motoring enthusiasts meet up at such events as the Beskidzki Złot Fiat 126p [Beskid Fiat 126p Rally], Złot Pojazdów Zabytkowych [Classic Car Rally] and the Beskidzki Rajd Pojazdów Zabytkowych [Beskid Classic Car Rally].

FIAT w Polsce

Pierwsze polskie kroki Fiata

Pierwsze samochody Fiata trafiły na ziemię polską w 1906 r. poprzez turyńską firmę Hermana Meyera. W lutym 1920 r. kontrakt z firmą Herma Meyera dał początek spółce Polski Fiat. Jednakże przemysł automobilowy zaczął się tworzyć w Polsce dopiero po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. Rękopis znajdujący się w archiwum Fiata w Turynie, noszący datę 10 stycznia 1921 r., informuje, że w tym dniu położono kamień węgielny „pod budowę pierwszej w kraju fabryki samochodów na chwałę i pożytek przemysłu polskiego”. Od tego wydarzenia datuje się historia Fiata w Polsce. II wojna światowa oraz zaistniała po jej zakończeniu sytuacja polityczna w tej części Europy nie sprzyjały współpracy, która została przerwana aż do lat siedemdziesiątych XX wieku.

Fiat w Bielsku-Białej

Przełomową datą w historii Fiata w Polsce był 29 października 1971 r., kiedy postanowiono o budowie fabryki. Zaprojektowany od nowa kompleks fabryczny w Bielsku-Białej nazwano Fabryką Samochodów Małolitrażowych. FSM powstała oficjalnie w 1972 roku w wyniku przekształcenia Wytwórni Sprzętu Mechanicznego, w której montowano inny samochód – Syrenę 105. Popularne syrenki powstawały nad Białą aż do początku lat 80. XX wieku, jednak numerem jeden w bielskiej fabryce i na polskich drogach był model Fiata 126 z literką „p”, popularnie zwany Maluchem.

FIAT in Poland

Fiat's first steps in Poland

The first Fiat cars arrived in Poland in 1906 via the Herman Meyer company of Turin. The Polski Fiat company was established in February 1920 by the signing of a contract with the Herman Meyer company, however it was not until Poland gained independence in 1918 that the automobile industry began to take off. A manuscript in the Fiat archives in Turin dated the 10th of January, 1921, relates that on this day the cornerstone was laid “beneath the building of the first automobile factory in the country for the glory and benefit of Polish industry”. This event marks the beginning of the Fiat story in Poland. World War II and the political situation that existed in this part of Europe following the end of the war did not foster this partnership and led to a break in cooperation which was resumed only in the 1970s.

Fiat in Bielsko-Biała

A landmark date in the history of Fiat in Poland is the 29th of October, 1971, the day when the decision was taken to build a factory. The factory complex was designed from scratch in Bielsko-Biala and given the name Fabryka Samochodów Małolitrażowych [Factory for Small Engine Capacity Cars]. FSM was officially established in 1972 as a result of the conversion of Wytwórnia Sprzętu Mechanicznego [Mechanical Equipment Factory], where another car – the Syrena 105 – was being assembled. The popular “Syrenkas” [little mermaids] were produced in Bielsko-Biała until the early 1980s, but it was the Fiat 126 with the letter “p”, commonly known as the “Maluch” [little one], that became the number one in the Bielsko-Biala factory and on Polish roads.

Był ciasny, głośny, miał słabe hamulce, mały bagażnik, sporo kosztował... i marzyły o nim miliony Polaków. Miał chłodzony powietrzem silnik o pojemności 595 centymetrów sześciennych i mieścił cztery osoby. Na jego pojawienie się czekano z utęsknieniem, prasa niemal co tydzień przynosiła jakieś wieści z nim związane, a ludzie masowo decydowali się na tzw. przedpłaty, czyli wpłacali pieniądze na samochód, który mieli otrzymać w przyszłości, czasami dość odległej.

Pierwszego Fiata 126p zmontowano w czerwcu 1973 r. Nie był jednak two-rem polskim, a jedynie złożonym z podzespołów włoskich. Oficjalnie seryjna produkcja w Bielsku-Białej ruszyła 22 lipca tego samego roku, a dwa lata później także w nowo wybudowanej fabryce w Tychach.

Auto z czasem modernizowano i ulepszano. FSM miała bowiem własny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Samochodów Małolitrażowych BOSMAL. Powstały w nim różne wersje nadwoziowe i napędowe Fiata 126p. Obecnie BOSMAL jest samodzielną placówką, wykonującą m.in. zlecenia firmy Fiat Chrysler Automobiles.

There was not much room inside it and it was noisy. It had poor brakes, a small boot and did not come cheaply... and yet millions of Poles dreamed of having one. It had an air-cooled engine with a 595 cc capacity and could seat four people. Its arrival was eagerly awaited; almost every week there were articles about it in the press and masses of people decided to make so-called prepayments for one, meaning that they paid money for a car that they would not get to see until sometime in the future, and often the quite distant future.

The first Fiat 126p was assembled in 1973. However, it was not a Polish creation but merely assembled from Italian components. Officially series production began in Bielsko-Biala on the 22nd of July of that same year and two years later, in the newly-built factory in Tychy.

As time went by, the car was modernised and improved, thanks to FSM having its own Research and Development Centre for Small Engine Capacity Cars, BOSMAL. Here, variants of the Fiat 126p with different bodywork design and drive options were developed. BOSMAL is currently an independent establishment, undertaking commissioned projects for the Fiat Chrysler Automobiles company.

A oto kilka danych i liczb związanych z fiacikiem. Do końca 1973 roku powstało 1,5 tysiąca tych aut. W roku kolejnym już 10 tysięcy. A po uruchomieniu w 1975 roku zakładu FSM w Tychach, produkcja podskoczyła do 80 tysięcy sztuk rocznie i systematycznie rosła. Trzymilionowy fiacik opuścił produkcyjne hale w 1993 roku, wówczas jego producentem była już spółka Fiat Auto Poland, powstała po prywatyzacji FSM.

W latach 90. kilka razy planowano zakończenie produkcji Malucha, jednak ze względu na wciąż duże zainteresowanie klientów, decyzję odsuwano w czasie. Ostatecznie kres produkcji fiacika nastąpił we wrześniu 2000 roku. Licząca tysiąc aut ostatnia seria otrzymała miano Happy End, a żółty mały Fiat, który ją zamykał, trafił do Muzeum Fiata w Turynie oraz do Muzeum Techniki w Warszawie.

Z taśm produkcyjnych zjechały 3 318 674 Maluchy, które do dzisiaj można spotkać na wszystkich kontynentach. Samochód wysyłano do Chin, gdzie służył jako taksówka, do Chile, Australii i na Kubę, gdzie zwano go „Polaquito”. Trafił też do byłej Jugosławii – tam mówiono na niego „peglica” (czyli żelazko).

Mały Fiat bez wątplenia zrewolucjonizował polską motoryzację, ale dla Bielska-Białej zrobił jeszcze więcej – zmienił miasto i stał się jego symbolem. Dzięki Fabryce Samochodów Małolitrażowych, która była jedną z głównych inwestycji przemysłowych lat 70., Bielsko-Biała nie tylko awansowało w hierarchii miast przemysłowych, ale także bardzo się rozbudowało.

Here are some facts and figures relating to the little Fiat: By the end of 1973, 1.5 thousand cars had been produced. A year later, production had increased to ten thousand, and once the FSM plant in Tychy was opened in 1975, production jumped to eighty thousand cars a year and rose steadily. The three millionth little Fiat left the factory in 1993. By this time, following the privatisation of FSM, the company had become Fiat Auto Poland.

On several occasions during the 1990s, plans were made to stop production of the Maluch but in view of customers' ongoing interest in it the decision was postponed. Production of the little Fiat eventually came to a halt in September 2000. The final series of one thousand vehicles was called "Happy End" and examples of the small yellow Fiats that were the last to come off the assembly line went to the Fiat Museum in Turin and the Museum of Technology in Warsaw.

The 3,318,674 Maluchs that came off the production line can still be encountered today on every continent. The Maluch was sent to China where it was used as a taxi, as well as to Chile, Australia and Cuba where it is called "Polaquito". It also went to former Yugoslavia – where people call it the 'peglica' (meaning "the iron").

There is no doubt that the little Fiat revolutionised the Polish automotive industry, but for Bielsko-Biała it did much more, changing the city and becoming its symbol. Thanks to FSM, which was one of the key industrial investments made in the seventies, Bielsko-Biała not only moved up in the hierarchy of industrial cities but also underwent significant development.

Od włókiennictwa do małego fiata

Ślady historii „malucha” odnajdujemy w Starej Fabryce – Oddziale Muzeum Historycznego w Bielsku-Białej. Wystawa „Od włókiennictwa do małego fiata” przedstawia dzieje bielsko-bialskiego przemysłu i wprowadza w świat, w jakim funkcjonowały zgromadzone w Muzeum maszyny i urządzenia. Ukazując industrialne oblicze dwumiasta, przypomina o jego znaczącej roli gospodarczej w czasach monarchii austriackiej (do 1918 roku), II Rzeczypospolitej (1918-1939), III Rzeszy (1939-1945), a wreszcie Polski Ludowej (1945-1989). Bogato ilustrowane plansze informacyjne i wypełnione eksponatami witryny ustawione w przestrzeni dawnej hali fabrycznej, zapraszają do odbycia niezwyklej wędrówki w przeszłość. Chronologiczne zestawienia najważniejszych wydarzeń i ciekawostki. Panoramy miasta z górującym nad dachami lasem kominów fabrycznych, widoki zakładów przemysłowych, portrety przemysłowców, reklamy. Oryginalne dokumenty, książki, prospekty, medale, plakiety, akcesoria techniczne. Najmłodszą z branż „miasta stu przemysłów”, motoryzację, reprezentuje starannie odrestaurowany Maluch – fiat 126 p, wyprodukowany w 1977 roku w bielskiej Fabryce Samochodów Małolitrażowych. Ekspozycję historyczną uzupełnia salka kinowa, w której wyświetlane są filmy o tematyce industrialnej.

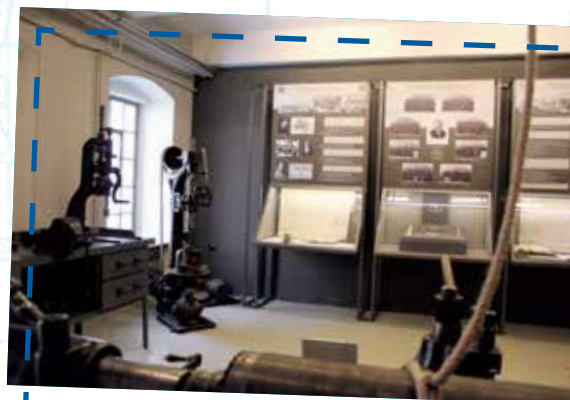
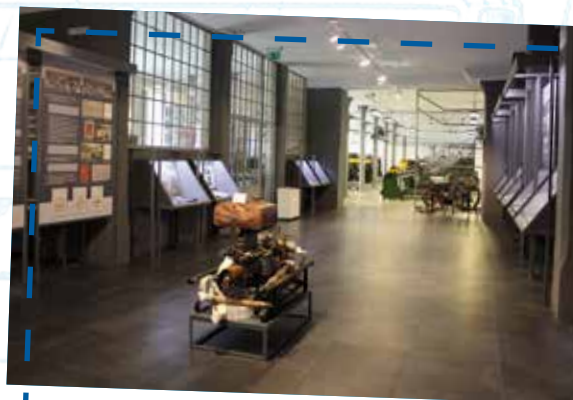
Godz. otwarcia: pn. nieczynne, śr.-pt. 9.00-16.00,
wt., sb. 9.00-15.00, nd. 10.00-18.00.

📍 STARA FABRYKA – ODDZIAŁ MUZEUM HISTORYCZNEGO W BIELSKU-BIAŁEJ, Plac Żwirki i Wigury 8,
43-300 Bielsko-Biała, tel. +48 33 812 23 67, www.muzeum.bielsko.pl, stara.fabryka@muzeum.bielsko.pl

From textile manufacturing to the little Fiat

Traces of the history of the “Maluch” can be found in the Stara Fabryka, a division of the Historical Museum in Bielsko-Biała. The exhibition, which is entitled “From textile manufacturing to the little Fiat”, presents the history of Bielsko-Biała’s industry and introduces the world in which the museum’s collection of machines and equipment once operated. This depiction of the industrial side of the twin cities is a reminder of the considerable economic role played by them during the period of the Austrian monarchy (up until 1918), the Second Polish Republic (1918-1939), Nazi Germany (1939-1945), and finally the Polish People’s Republic (1945-1989). Richly illustrated wall-charts and display cases filled with exhibits, set out in a former factory floor, invite visitors to take an extraordinary journey into the past. The major historical events and points of interest are set out in chronological order. There are panoramas of the city with forests of factory chimneys towering above its roofs, scenes of industrial plants, portraits of industrialists and advertisements, original documents, books, prospectuses, medals, plaques and technical implements. The automotive industry, the most recent to appear in this “city of a hundred industries”, is represented by a painstakingly restored Maluch – a Fiat 126p produced in 1977 in Bielsko’s FSM works. In addition to the historical exhibition there is a small cinema where films on industrial topics are screened.

Opening hours: Mon. closed, Wed.-Fri. 9.00 am-4.00 pm,
Tues., Sat. 9.00 am-3.00 pm, Sun. 10.00 am-6.00 pm.

Ośrodek Badawczo Rozwojowy FSM **OBECNIE BOSMAL**

Bielski Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Samochodów Małolitrażowych BOSMAL (obecnie Instytut Badań i Rozwoju Motoryzacji BOSMAL Sp. z o.o.) powstał 15 marca 1972 r. jako centrum badawczo-rozwojowe Fabryki Samochodów Małolitrażowych w Bielsku-Białej. Jego zadaniem była konstrukcja samochodów, zespołów i części samochodowych, wykonywanie prototypów oraz badania rozwojowe i wdrożeniowe, a także udział w pracach nad rozpoczęciem produkcji samochodu licencyjnego Fiat 126. Na przełomie lat 70. i 80. Ośrodek był najnowocześniejszą jednostką badawczo-rozwojową z zakresu motoryzacji w Europie Środkowo-Wschodniej. Wyspecjalizowana kadra i nowoczesne na owe czasy wyposażenie umożliwiły prowadzenie prac rozwojowych w pełnym cyklu – od etapu pomysłu do pełnosprawnego i przebadanego prototypu. Prowadzono także prace nad modernizacją modelu 126p określane jako „styling” oraz nad nowymi generacjami polskiego samochodu Beskid. W 1991 r. uruchomiono małoseryjną produkcję samochodu Bosmal Cabrio na zespołach Fiata 126. W Ośrodku powstały również Maluchy: Bombel, Kombi, Long, Ryjek, BIS, z przednim napędem, pingwin – maszyna do malowania oznakowań na

The FSM Research and Development Centre **CURRENTLY BOSMAL**

Bielsko-Biała's Research and Development Centre for Small Engine Capacity Cars BOSMAL (currently the Instytut Badań i Rozwoju Motoryzacji BOSMAL Sp. z o.o.) was founded on the 15th of March, 1972, as a research and development centre for the FSM works in Bielsko-Biała. It had the task of constructing cars, assemblies and automotive components, producing prototypes and carrying out development and implementation testing, as well as participating in preparations for manufacturing the Fiat 126 under licence. At the end of the seventies and beginning of the eighties, the Centre was the most modern research and development entity in the automotive sector in Central and Eastern Europe. Its specialised workforce and highly modern (for the time) equipment enabled the full cycle of development activities to be undertaken – from initial concept to a fully-working, tested prototype. Work was also undertaken on modernising the 126p model, so-called “restyling”, and on new generations of the Polish Beskid car. In 1991, small series production of the Bosmal Cabrio began, a car based on Fiat 126 assemblies. There were also “Maluchs” produced at the Centre: Bombel, Kombi, Long, Ryjek, BIS, a front-wheel drive Maluch, and the “pingwin” [penguin] – a machine for

jezdni, lekki pojazd terenowy LPT, który mógł nie tylko jeździć w trudnym terenie, ale także pływać, wersje inwalidzkie itp. Nietypową konstrukcją opracowaną w OBR SM na bazie Malucha był trójkołowy pojazd rekreacyjny TRIKE.

Osobną historię ma samochód Beskid, którego cechą charakterystyczną było jednobryłowe, trzydrzwiowe nadwozie o oryginalnej sylwetce. Model ten nigdy nie trafił do produkcji. Dziesięć lat później, w 1993 r., Renault zaprezentował swój model Twingo, którego bryła niemal dokładnie przypominała bielską konstrukcję.

W BOSMALU opracowano także koncepcję postlicencyjnego rozwoju Cinquecento, w której przewidziano stworzenie szeregu wersji użytkowych. Ostatnim opracowaniem związanym z Cinquecento jest mini furgon z 1994 r., a jedną z ostatnich konstrukcji powstałą w 1996 r. jest samochód z napędem na cztery koła.

Obecnie BOSMAL postrzegany jest pośród polskich i europejskich firm badawczo-rozwojowych i motoryzacyjnych jako jedno z bardziej liczących się centrów tej branży w Europie. Instytut współpracuje z wieloma czołowymi koncernami samochodowymi, producentami silników oraz części i zespołów samochodowych, a także z licznymi światowymi centrami rozwoju motoryzacji.

painting lines on roads, the LPT light off-road vehicle, capable not only of being driven on difficult terrain but also in water, and versions for disabled drivers, etc. An unorthodox design that was developed at the Research and Development Centre on the basis of the Maluch was the three-wheel TRIKE, a vehicle for leisure purposes.

The story of the Beskid car is a quite separate one. The car's characteristic feature is its one-box, three-door design and original shape. This model was never put into production. Ten years later, in 1993, Renault presented the Twingo, the shape of which is almost exactly like that of the Beskid model.

It was also at BOSMAL that the post-licence development of the Cinquecento was undertaken, for which a series of different user versions were envisaged. The latest development related to the Cinquecento is a minivan built in 1994, and one of the most recent cars to be built is a four-wheel drive model constructed in 1996.

BOSMAL is currently perceived among Polish and European automotive R&D firms as one of the key centres for the industry in Europe. The institute works in collaboration with many leading automotive corporations, engine manufacturers, and component and system producers, as well as numerous centres for automotive development around the world.

📍 Instytut Badań i Rozwoju Motoryzacji BOSMAL, ul. Sarni Stok 93, 43-300 Bielsko-Biała
tel. +48 33 81 30 539, www.bosmal.com.pl, e-mail: bosmal@bosmal.com.pl

📍 BOSMAL Automotive Research and Development Institute Ltd, ul. Sarni Stok 93, 43-300 Bielsko-Biała
phone +48 33 81 30 539, www.bosmal.com.pl, e-mail: bosmal@bosmal.com.pl

Maluch Cafe

Maluch Cafe & Apartments to jedyne w Polsce miejsce, które łączy w sobie kawiarnię, muzeum Fiata 126p oraz komfortowo urządzone apartamenty utrzymane w tym samym stylu. Miejsce to nazywane jest kawiarnią, ale wszelkimi możliwymi sposobami: dbałością o detale, starannością i pasją właściciele oraz pracownicy dążą do tego, aby nabrało miana małego muzeum Fiata 126p.

Maluch Cafe pełna jest oryginalnych elementów, pamiątek i żmudnie wyszukanych wspomnień, które ukryte są w najdrobniejszych szczegółach naszych zbiorów. Stylowe i kameralne wnętrza Maluch Cafe & Apartments zlokalizowane są w XVIII-wiecznej kamienicy, gdzie siedząc na oryginalnej kanapie z Fiata 126p można napić się aromatycznej kawy lub czekolady w wielu kombinacjach smakowych.

Na co dzień Maluch Cafe zajmuje się organizacją imprez okolicznościowych oraz zlotów kultowego Fiata 126p.

📍 MALUCH Cafe & Apartments

Godziny otwarcia: pn.-czw. 12.00-22.00, pt. 12.00-24.00, sb. 10.00-24.00, nd. 10.00-21.00

The Maluch Cafe

The Maluch Cafe & Apartments is the only venue in Poland comprising a cafe, a Fiat 126p museum and comfortably equipped apartments, all maintained in the same style. Although this place is called a cafe, both the owners and the staff make every possible effort – by giving attention to tiny details and through their passion – for it to become known as the little Fiat 126p museum.

The Maluch Cafe is full of original items, mementos and painstakingly collected memories which can be found in the minutest details of the collections. The stylishly and cosily appointed Maluch Cafe & Apartments are located in an 18th century tenement. In the café, while sitting on an original Fiat 126p car seat, guests can enjoy a delicious cup of coffee or chocolate in a variety of different flavours.

On a day-to-day basis Maluch Cafe organises special events and rallies connected with the cult-status Fiat 126p.

📍 "Maluch Cafe & Apartments"

Opening hours: Mon.–Thu. 12.00 noon–10.00 pm, Fri. 12.00 noon–12.00 midnight
Sat. 10.00 am–12.00 midnight, Sun. 10.00 am–9.00 pm

126p

Muzeum Fiata 126p

Muzeum Fiata 126p im. Ryszarda Dziopaka

W pomieszczeniach nieczynnej fabryki przy ulicy Karpackiej 44 w Bielsku-Białej od czerwca 2013 r. funkcjonuje prywatne Muzeum Fiata 126p im. Ryszarda Dziopaka, jedyne takie miejsce na świecie. Założycielem i opiekunem muzeum jest inż. Antoni Przychodzień.

W kolekcji jest 19 samochodów i 6 przyczep, zaprojektowanych specjalnie dla Malucha. Wszystkie zarejestrowane, ubezpieczone i odrestaurowane, by w dowolnej chwili mogły wyruszyć w trasę. Wśród samochodów eksponowanych w muzeum są: Fiat 126p Standard, BIS, ELEGANT, MALUBATS (samochód ratownictwa plażowego), wojskowy MSW, radiowóz MO (Milicji Obywatelskiej) i Pick-Up. W kolejnych modelach prowadzone są remonty i po ich zakończeniu muzeum wzbogaci się o następujące modele: LPT Lekki Pojazd Terenowy, BIS Combi, LONG – Maluch przedłużony o 10 cm, pojazd przeznaczony dla niepełnosprawnych kierowców, PN tzw. Ryjek z silnikiem z przodu, Maluch czterodrzwiowy Jamnik, PPOż. Straży Pożarnej, FL, Personal P2 i P4, Maluch z szyberdachem i z silnikiem diesla. W zbiorach muzeum znajdują się także przyczepy ciągnięte przez Malucha: campingowa, towarowa, namiotowa, towarowo-namiotowa.

Zwiedzanie muzeum jest bezpłatne, po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym terminu. Ekspozyty dobrze widać także z zewnątrz.

📍 Muzeum Fiata 126 p im. Ryszarda Dziopaka
ul. Karpacka 44, 43-300 Bielsko-Biała
tel. kom. 600 152 394

The Fiat 126p Museum

The Ryszard Dziopak Fiat 126p Museum

The Ryszard Dziopak Fiat 126p Museum has been running since June 2013 inside the premises of a disused factory at 44 Karpacka Street in Bielsko-Biała and is the only place of its kind in the world. Founder and curator of the museum is qualified engineer Antoni Przychodzień.

The collection comprises 19 cars and 6 trailers specifically designed for the Maluch. All of the vehicles have been renovated, registered and insured, so that at any given moment they can be driven on the road. Among the cars on display in the museum are: a standard Fiat 126p, a BIS, an Elegant, a Malubats (beach-rescue vehicle), an army MSW, an MO (Milicja Obywatelska) [Civic Militia] police patrol car and a Pick-Up. Additional models are undergoing restoration and once finished will be added to the museum's collection. These include an LPT Light Off-Road Vehicle, a BIS, a Kombi, a LONG – a Maluch lengthened by 10 cm, a vehicle designed for disabled drivers, a PN – the so-called Ryjek with an engine in the front, a four-door Maluch nicknamed "Jamnik" [dachshund], a Maluch for use by the fire brigade, an FL, a Personal P2 and P4, and a Maluch with a sunroof and diesel engine. Included in the museum's collection are also trailers attachable to a Maluch: a camping trailer, a cargo trailer, a tent trailer and a cargo/tent trailer.

There is no charge for visiting the museum but visiting times need to be pre-arranged by telephone. A good view of the exhibits can also be had from outside.

Tytuł / Title:

Niezwykły samochód w niezwykłym mieście.
A unique car in a unique city.

Copyright by:

Urząd Miejski w Bielsku-Białej
Wydział Promocji Miasta
Plac Ratuszowy 1, 43-300 Bielsko-Biała
www.bielsko-biala.pl, bpm@bielsko-biala.pl

Bielsko-Biała**Redakcja, teksty / texts and editing by:**

Piotr Kenig
Wydział Promocji Miasta

Tłumaczenie / Translation:

Biurowo Tłumaczeń i Wydawnictw „Kamila Jędrzycka” Sp.j.

Projekt i skład / Graphic design, typesetting:

Studio Corner Marek Klimek

Bielsko-Biała 2017 | All rights reserved

ISBN 978-83-944555-4-5